

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 ВІННИЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ
 Кафедра фінансів**

СИЛАБУС

**УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ /
 FINANCIAL RISK MANAGEMENT**

Інформація про викладача	
Викладач	Романовська Юлія
Науковий ступінь	доктор економічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри фінансів
Адреса кафедри	м. Вінниця, вул. Театральна 21, ауд. 18
Контактний телефон	(0432)550406
E-mail:	y.romanovska@vtei.edu.ua
Електронна сторінка курсу в системі дистанційного навчання	https://m.vtei.edu.ua/course/view.php?id=785
Інформація про освітній компонент	
Статус компоненту	Вибірковий
Освітній ступінь	Магістр
Навчальний рік	2025/2026
Анотація курсу	<p>Освітній компонент «Управління фінансовими ризиками» дозволяє набути здобувачам базових фундаментальних знань з ідентифікації видів фінансових ризиків, застосовування принципів і методів управління фінансовими ризиками, а також опанувати сучасну практику управління фінансовими ризиками в Україні та світі. Даний курс спрямований на вироблення навичок прийняття рішень з дослідження фінансових ризиків, що притаманні фінансовим ринкам як національного, так і міжнародного рівнів, що дозволить створити умови для розвитку бізнесу.</p> <p>Метою курсу є формування у здобувачів теоретичних і практичних компетенцій щодо управління фінансовими ризиками; забезпечення фінансової стійкості суб'єктів господарювання, досягнення найвищої ефективності й стабільності його функціонування, враховуючи загрози зовнішнього середовища та турбулентність фінансових ринків.</p>
Мова викладання	Українська
Результати навчання	<p>Ідентифікувати види фінансових ризиків і знати особливості їх прояву для фінансово-кредитних установ та суб'єктів господарювання;</p> <p>формуванню вміння застосовувати принципи і методи управління фінансовими ризиками, а також знати сучасну практику управління фінансовими ризиками в Україні та світі;</p> <p>досліджувати сучасні тенденції розвитку світового фінансового ринку з метою своєчасного виявлення ключових факторів фінансових ризиків;</p> <p>розраховувати та оцінювати показники рівня фінансових</p>

	<p>ризиків; знати види валютних операцій, умови і можливості їх здійснення; використовувати методи оцінювання валютного ризику; збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.</p>
--	--

Тематичний план та оцінювання результатів навчання

Назва теми	Кількість годин			Форми контролю	Бальна оцінка	
	Усього годин / кредитів	з них				
		лекції	практичні заняття			самостій на робота студентів
Тема 1. Економічна природа фінансового ризику	18	4	4	10	Д, П, К, Т, УД, В	10
Тема 2. Теоретико-методологічні засади управління фінансовими ризиками суб'єктів господарювання	18	4	4	10	Д, П, К, РМГ, УД, В	10
Тема 3. Аналіз та оцінювання рівня фінансових ризиків	18	4	4	10	Д, П, К, КТ, УД, В	10
Тема 4. Хеджування ризиків з використанням похідних фінансових інструментів	18	4	4	10	РПЗ, П, К, Т, УД, В	10
Тема 5. Нейтралізація фінансових ризиків страхових компаній	18	4	4	10	Д, П, К, Т, УД, В	10
Тема 6. Управління інвестиційними ризиками за допомогою диверсифікації	18	4	4	10	РПЗ, П, К, Т, УД, В	10
Тема 7. Формування системи фінансової безпеки суб'єктів	18	4	4	10	Д, П, К, Т, РЗ, В	10
Тема 8. Управління ризиком іпотечного кредитування та ризик-менеджмент підприємства	18	4	4	10	Д, П, К, Т, К, В	10
Тема 9. Європейський досвід управління фінансовими ризиками	9	2	2	5	В, УД, КТ, РМГ	5
Індивідуальне завдання	27			27	ІЗ	15
Разом	180/6	34	34	112		100
Підсумковий контроль-екзамен						

Поточний контроль / критерії оцінювання	<p>Перелік умовних позначень форм контролю та оцінка їх у балах: В – відповідь на практичних заняттях – 1 бал. РПЗ – розв’язання практичних завдань – 2 бали. УД – участь у дискусії – 2 бали. КТ – комп’ютерне тестування – 1 бал. Т – тестування – 1 бал. РЗ – розв’язування задач – 2 бали. К – кейс-стаді – 2 бали. РМГ – робота в малих групах – 1 бал. Д – доповідь – 2 бали. П – презентація – 2 бали. ІЗ – індивідуальні завдання – 15 балів (розробка ментальної карти – 5 балів; участь у наукових заходах – 10 балів). Загальна сума за поточну навчальну роботу (аудиторну та самостійну) за семестр – 100 балів.</p>
Основні літературні та інформаційні джерела	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гнидюк І., Романовська, Ю. Problems of the financial market of Ukraine. <i>Modern Engineering and Innovative Technologies</i>. 2023. №2 (27-02). С. 35–39. 2. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: https://www.kmu.gov.ua/ 3. Лактіонова О. А. Управління фінансовими ризиками: навч. посіб. Донец. нац. ун-т ім. Василя Стуса. Вінниця: ТВОРИ, 2020. 256с. 4. Офіційний сайт Державної податкової служби України. URL: https://tax.gov.ua/ 5. Офіційний сайт Міністерства Фінансів України. URL: https://mof.gov.ua/uk 6. Офіційний сайт Національного банку України. URL: https://bank.gov.ua/ 7. Рамський А.Ю., Жукова Ю.М., Обушний С.М. Ринок цінних паперів у питаннях та відповідях : навч. посіб. К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. 2021. 228 с. 8. Романовська Ю., Козаченко Г., Погорелов Ю., Помазун О., Редько К. Проблеми розвитку економічної безпеки в Україні: виклики та можливості. <i>Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice</i>. 2022. №5(46). Р. 249–257. 9. Слав’юк Н. Р., Глущенко С. В. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. К. : НаУКМА, 2022. 206 с. 10. Фінансовий ринок : навч. посіб. / Н. В. Трусова та ін. ; Тавр. держ. агротехнол. ун-т ім. Дмитра Моторного. Мелітополь : Вид. будинок ММД, 2021. 235 с. 11. Шишкіна О. В. Механізм управління фінансовими ризиками промислових підприємств: теорія, методологія, практика: монографія; Чернігів. нац. технол. ун-т. Чернігів: ЧНТУ. 2020. 317 с.
Політика освітнього компонента	
Організація навчання	Відповідно до <u>Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти</u>
Відпрацювання пропусків занять	<p>У разі пропуску лекції здобувач може самостійно опрацювати навчальний матеріал за лекцією, скласти словник термінів, підготувати конспект лекції, скласти схему основних понять, виконати завдання, які були запропоновані викладачем на лекції.</p> <p>У разі пропуску практичного заняття здобувач має самостійно виконати практичне завдання, а потім захистити його перед викладачем.</p> <p>Відпрацювання пропусків занять є обов’язковим для всіх здобувачів,</p>

	незалежно від джерел фінансування навчання.
Допуск до підсумкового контролю	Підсумковий контроль-екзамен. Для очної (денної, вечірньої) форми навчання поточна робота оцінюється в 100 балів, підсумковий контроль (екзамен оцінюється в 100 балів. До екзамену допускаються всі здобувачі, які набрали за результатами поточної роботи протягом семестру 60 балів. Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компонента для здобувачів очної форми навчання визначається як середньоарифметична сума балів поточної роботи та екзамену. Кращим здобувачам, які повністю виконали програму з освітнього компонента, виявили активність в науково-дослідній роботі за відповідною тематикою, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях та за результатами поточної роботи набрали 90 і більше балів, науково-педагогічний працівник має право виставити результат екзамену без опитування (при усному екзамені) чи виконання екзаменаційного завдання (при письмовому екзамені). Результат підсумкового контролю (екзамен) з освітнього компоненту для здобувачів заочної форми навчання оцінюється в 100 балів
Академічна доброчесність	Для забезпечення академічної доброчесності здобувачам необхідно дотримуватися <u>Положення про дотримання академічної доброчесності педагогічними та науково-педагогічними працівниками та здобувачами освіти</u>
Інші складові політики компоненту	Основні принципи проведення практичних занять курсу «Управління фінансовими ризиками» - відкритість до нових та неординарних ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Різні моделі роботи на практичних заняттях (індивідуальна, в парах, в мікро-групах, групах) над вирішенням завдань дає можливість здобувачам вищої освіти якнайширше розкрити свій власний потенціал, навчитись довіряти своїм партнерам, розвинути навички інтелектуальної роботи в команді. Курс «Управління фінансовими ризиками» передбачає інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти та викладачеві спілкуватись один з одним у будь-який зручний для них час, а для здобувачів вищої освіти, які відсутні на заняттях, отримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання. Протягом усього курсу активно розвиваються автономні навички здобувачів вищої освіти, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою, що не увійшла до переліку тем практичних занять та виступити з презентацією чи інформуванням додатково (оцінюється окремо).

Затверджено на засіданні кафедри протокол № 21 від 23.12.2024

Науково-педагогічний працівник

Юлія РОМАНОВСЬКА

Завідувач кафедри

Інна ГНИДЮК